

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΙΣΚ313	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Από το 6ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικά θέματα στην Ιστορική Κοινωνιολογία: μύθος και επανάσταση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις, εστιασμένες συζητήσεις, εργαστηριακές ασκήσεις, Προφορικές Εργασίες φοιτητών		3	6
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Σεμινάρια Διαθεματικά (ΥΕΠΣΔ)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά ή /και Αγγλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Θα ανακοινωθεί		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια αναμένεται να είναι σε θέση: - Να αναλύει τον βυζαντινό και μεταβυζαντινό προφητικό λόγο ως σύστημα συλλογικών πίστσεων και προσδοκιών με ιστορική διάρκεια, κοινωνικές λειτουργίες και πολιτικό περιεχόμενο. - Να ερμηνεύουν τη συμβολή των προφητικών και μεσσιανικών μύθων στη διαμόρφωση κοινωνικής συνοχής, μορφών αντίστασης και μηχανισμών πολιτικής κινητοποίησης κατά την Οθωμανοκρατία και την Επανάσταση του '21. - Να εξηγούν τις διαδικασίες ανασηματοδότησης παραδοσιακών μυθοσυμβολικών σχημάτων στο πλαίσιο της εθνικής ιδεολογίας και της συγκρότησης του ελληνικού εθνικού κινήματος. - Να εφαρμόζουν έννοιες της Ιστορικής Κοινωνιολογίας (μακρά διάρκεια, συλλογικό φαντασιακό, πολιτισμική μνήμη-τραύμα, πολιτική νομιμοποίηση, επανάσταση) στην ανάλυση ιστορικών πηγών και

ερμηνευτικών κειμένων.

- Να αναπτύσσουν κριτική σκέψη και τεκμηριωμένο ιστορικό λόγο, αποφεύγοντας γραμμικές ή τελεολογικές ερμηνείες της νεότερης ελληνικής κοινωνίας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του σεμιναρίου είναι η κατανόηση της ελληνικής επαναστατικής εμπειρίας (1821) ως δυναμικού πεδίου διάδρασης ανάμεσα σε προ-νεωτερικές πολιτισμικές παραδόσεις και νεωτερικές πολιτικές ιδέες. Αρχικά επιχειρείται η προσέγγιση του βυζαντινού και μεταβυζαντινού προφητικού λόγου ως παράγοντα διαμόρφωσης συλλογικών πίστσεων και προσδοκιών με ιστορική διάρκεια και πολιτικό περιεχόμενο. Οι φοιτητές και φοιτήτριες καλούνται να διερευνήσουν την κοινωνική λειτουργία των εν λόγω πίστσεων και προσδοκιών ως μηχανισμών κοινωνικής συνοχής, αντίστασης και κινητοποίησης τόσο μέσα στη μακρά διάρκεια της Οθωμανοκρατίας όσο και σε περιόδους ρήξης, όπως η Ελληνική Επανάσταση. Το σεμινάριο θα εξετάσει επίσης τις μετεπαναστατικές εξελίξεις και τη διαδικασία οικοδόμησης του ελληνικού κράτους, δίνοντας έμφαση στη σταδιακή ανασύνθεση του συλλογικού φαντασιακού στην κατεύθυνση αλυτρωτικών στοχοθεσιών των οποίων φορέας υλοποίησης αναγορευόταν τώρα το ίδιο το κράτος.

Αξιοποιώντας εργαλεία της Ιστορικής Κοινωνιολογίας, όπως η μακρά διάρκεια, το μετάβαση από την αυτοκρατορία στο έθνος, η πολιτισμική μνήμη-τραύμα και το συλλογικό φαντασιακό, η πολιτική νομιμοποίηση και η επανάσταση, το σεμινάριο αποσκοπεί στην καλλιέργεια της κριτικής ικανότητας των φοιτητών και φοιτητριών, ενθαρρύνοντάς τους/τις να προσεγγίσουν τη νεότερη ελληνική κοινωνία πέρα από απλουστευτικές γραμμικές και εξελικτικές αφηγήσεις κατανοώντας τη συγκρότησή της ως αποτέλεσμα σύνθετων, ενίοτε αντιφατικών αλλά πάντοτε ιστορικά προσδιορισμένων κοινωνικών διεργασιών.

(4). ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο																	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση power point, video και ήχου στη διδασκαλία. Υποστήριξη μαθησιακής διδασκαλίας και της επικοινωνίας με τους φοιτητές μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-learn.																	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	<table><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr><tr><td>Διαλέξεις</td><td>20</td></tr><tr><td>Σεμινάρια</td><td>40</td></tr><tr><td>Βιβλιογραφική επισκόπηση</td><td>30</td></tr><tr><td>Συγγραφή εργασίας</td><td>50</td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος:</td><td>175</td></tr></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	20	Σεμινάρια	40	Βιβλιογραφική επισκόπηση	30	Συγγραφή εργασίας	50					Σύνολο Μαθήματος:	175	
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																	
Διαλέξεις	20																	
Σεμινάρια	40																	
Βιβλιογραφική επισκόπηση	30																	
Συγγραφή εργασίας	50																	
Σύνολο Μαθήματος:	175																	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά / Αγγλικά Μέθοδοι αξιολόγησης: • Ενεργή συμμετοχή στο μάθημα: 20% • Γραπτή Εργασία: 30% • Δημόσια Παρουσίαση: 50%																	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Αργυρίου, Αστέριος (1988) «Εσχατολογική γραμματεία και σκέψη κατά τους χρόνους της Τουρκοκρατίας», Θεολογία 59 (2), 308-322.
- Ασδραχάς (2019), «Το ποθούμενο», στο: Σπύρος Ασδραχάς, Πρωτόγονη επανάσταση. Αρματολοί και κλέφτες (18ος-19ος αι.), Αθήνα: ΕΑΠ, 297-303
- Gazi, Effi (2009) "Revisiting Religion and Nationalism in 19th century Greece", στο: Roderick Beaton - David Ricks (επιμ.), The Making of Modern Greece: Nationalism, Romanticism and the Uses of the Past (1797-1896), London: Ashgate, 95-106.
- Γκαρά, Ελένη - Τζεδόπουλος, Γιώργος (2015), Χριστιανοί και μουσουλμάνοι στην Οθωμανική Αυτοκρατορία, Κάλλιπος: Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις.
- Δημαράς, Κωνσταντίνος Θ. (1947) «Οι χρησμοί στη νέα μας ιστορία», Εκλογή 3 (2), 196-203.
- Δημαράς, Κωνσταντίνος Θ. (1957) Ψυχολογικοί Παράγοντες του Εικοσιένα. Λόγος Πανηγυρικός, ανάπτυπο του περιοδικού Σπουδαί της Α.Σ.Β.Σ., Αθήνα: χ.ε.
- Θεοτοκάς Νίκος (2006), «Η επανάσταση του έθνους και το ορθόδοξο γένος. Σχόλια για τις ιδεολογίες στο Εικοσιένα», στο: Νίκος Θεοτοκάς - Νίκος Κοταρίδης (επιμ.), Η

Οικονομία της Βίας. Παραδοσιακές και Νεωτερικές Εξουσίες στην Ελλάδα του 19ου Αιώνα, Αθήνα: Βιβλιόραμα, 11-57.

- Karanika, Andromache (2016) "Messengers, angels, and laments for the fall of Constantinople" στο: Mairy R. Bachvarova - Dorota Dutsch - Ann Suter (επιμ.), *The Fall of Cities in the Mediterranean: Commemoration in Literature, Folk-Song, and Liturgy*, Καίμπριτζ: Cambridge University Press, 226-251.
- Καριώτογλου, Αλέξανδρος (2000) *Ορθοδοξία και Ισλάμ*, Αθήνα: Δόμος.
- Kraft, András (2012) "Constantinople in Byzantine Apocalyptic Thought", *Annual of Medieval Studies at CEU* 18, 25–36.
- Λιάκος, Αντώνης (2011), *Αποκάλυψη, Ουτοπία και Ιστορία. Οι μεταμορφώσεις της ιστορικής συνείδησης*, Αθήνα: Πόλις.
- Μαυρουδή, Μαρία (2022), «Η επανάσταση του 1821 από την οπτική γωνία της Βυζαντινολογίας», στο: Δημήτρης Δρακούλης - Πασχάλης Ανδρούδης (επιμ.), *Έκφρασις: Αφιέρωμα στον καθηγητή Βασίλη Κατσαρό, Θεσσαλονίκη: Σταμούλης*, 49-79.
- Nicol, Donald (1992) *The Immortal Emperor: The Life and Legend of Constantine Palaiologos, Last Emperor of the Romans*, Καίμπριτζ: Cambridge University Press.
- Preiser-Kapeller, Johannes - Kislinger, Ewald (2022), "The sun was darkened for seventeen days' (AD 797). An Interdisciplinary Exploration of Celestial Phenomena between Byzantium, Charlemagne, and a Volcanic Eruption", *Medieval Worlds* 17, 3-58.
- Ροτζώκος, Νίκος (2007), *Εθναφύπνιση και εθνογένεση. Ορλωφικά και ελληνική ιστοριογραφία*, Αθήνα: Βιβλιόραμα.
- Schöpfli, George (1997), "The Function of a Myth and a Taxonomy of Myths" στο: Geoffrey Hosking - George Schöpfli (επιμ.), *Myths and Nationhood*, Νέα Υόρκη: Routledge, 19-35.
- Smith, Anthony D. (2000) "The 'Sacred' Dimension of Nationalism", *Millennium: Journal of International Studies* 29 (3), 791-814.
- Χασιώτης, Ιωάννης Κ. (2001) *Μεταξύ Οθωμανικής Κυριαρχίας και Ευρωπαϊκής Πρόκλησης. Ο Ελληνικός Κόσμος στα Χρόνια της Τουρκοκρατίας*, Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Χατζόπουλος, Μάριος (2015) «(Από)Τηγανίζοντας ψάρια στο Μπαλουκλί. Διάλογος για ένα θρύλο», στο: Στέφανος Κακλαμάνης - Αλέξης Καλοκαιρινός - Δημήτρης Πολυχρονάκης (επιμ.), *Λόγος και χρόνος στη νεοελληνική γραμματεία (18ος -19ος αιώνας). Πρακτικά συνεδρίου προς τιμήν του Αλέξη Πολίτη. Ρέθυμνο 12-14 Απριλίου 2013*, Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 583-597.
- Hatzopoulos, Marios (2016), "Prophetic Structures of the Ottoman-ruled Orthodox Community in Comparative Perspective: Some Preliminary Observations", στο: Paschalis Kitromilides - Sophia Matthaiou (επιμ.), *Greek-Serbian Relations in the Age of Nation-Building*, Αθήνα: INE\ΕΙΕ, 121-147
- Hatzopoulos, Marios (2020), "Eighteenth-century Greek Prophetic Literature", στο: David Thomas - John Chesworth (επιμ.), *Christian-Muslim Relations. A Bibliographical History, Volume 14. Central and Eastern Europe (1700-1800)*, Λάιπτεν: Brill, 382-402.
- Hatzopoulos, Marios (2021) "Saints in Revolt. The Anti-Ottoman Vision of kyr Daniel", στο: Lionel Laborie - Ariel Hessayon (επιμ.), *Early Modern Prophecies in*

Transnational, National and Regional Contexts, τ. ii: The Mediterranean World, Λάϊντεν: Brill, 246-276.

- Hobsbawm, Eric J. (1971) Primitive Rebels, Λονδίνο: Butler - Tanner.
- Ubierna, Pablo (2009) "Pseudo-Methodius (Greek)" στο: David Thomas - Barbara Roggema (επιμ.) Christian-Muslim Relations: A Bibliographical History, τ. 1 (600–900), Λάϊντεν: Brill, 245–248.